

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na mestnem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na mestnem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani veljaja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četr let . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji veljaja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četr let . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljanje veljaja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan, izvenredno delje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Novo oznanilo.

II.

Nekaj posebnega in na prvi pogled čudnega je videti, kako se kažejo v družbi človeški, kolikor je krščanska, znamenja velikega, običnega razpada; v zemljah paganskih pa, n. pr. v Kini, v obeh Indijah nam je opazovati več stalnosti v socijalnem življenju. Toda to je ravno prednost krščanstva, da v njem ni one vnemarnosti in zastalnosti, koja se javi v poganstvu. Kakor krščanstvo ne trpi vnemarnosti v nravnem obziru pri posameznih, ti je tudi ne prenaša v celih državah in narodih. Ali naprej, ali nazaj! Narod, ki je sprejel krščanstvo, mora vedno dalje in više stopati na potu do krščanke omike, ali pa če opusti, če zataji Kristusa, mora vedno dalje in nižje padati v barbarstvo, ki je hujše nego poganstvo, po znani prislovcii: „Corruptio optimi pessima“. In na ti stopinji so danes skoro vsi narodi krščanski bolj ali manj.

Poglejmo, kamor nam drago, povsod vidimo, kako se narodi izneverujejo Kristusu, kako korak za korakom odpadajo od onih velikih načel, ki so jih sicer delala slavne, mogočne, bogate, v resnici velike. Povsod v družbi se kaže upor proti Kristusu, zato je opazovati tudi povsod upor proti vladarjem, proti zakonom, naj jih izdajo vladarji samoderžci ali pa ustavne države. — Mi nečemo ne Boga, ne gospodarja, to je geslo novemu oznanilu. Nedavno smo še čuli, ako se je govorilo o ruskih razmerah, zakaj car ne razglasi ustave in nihilizma bode konec. Da-

nes so obmolknili taki glasovi, ker je znano, da so anarhisti tem drzneji, čem bolj svobodna je ustava v državi. In zares smemo Angleško, Švico, Belgijo, te najbolj proste države imenovati ognjišče anarhistov, kamor odpotujejo učenci revolucije v šolo, ter se vračajo domu apostoli revolucije.

Toda državni modrijani niso le gledali, kako pokajo stebri obstoječemu družbinskemu redu, marveč so mislili, kako bi jih zopet podprli in zboljšali in tu nam je zaznamovati silne socijalne reforme, ktere je pričel veliki državnik na Sprevi, kakor mu jih je baje Lassalle izdelal in predložil. In od tega časa gre vse tudi po drugih državah za njim. Zato danes toliko čujemo govoriti po javnih zbornicah o socijalnih reformah, o obrtnijskih postavah, kako bi se dalo zboljšati stanje delavcev itd. Ali pa bodo s tem državniki kaj posebnega dosegli, ali bodo rešili obstoječi red, ki se majé?

Radi priznavamo, kako hvale vredno je, da države gledajo, kako bi obrtnikom in delavcem sploh olajšale življenje, kako so nedavno pri nas poskušali z novo obrtnijsko postavo; toda, ker nam je odkritosrečno govoriti, moramo reči, da po tem potu se bode rešilo težko kedaj socijalno vprašanje.

Poznal sem gospodarja, ki je imel zelo slabo domovje. Hiša in druga posestva, vse je bilo potrebno, da se popravi in obnovi. Sosedje so mu svetovali, naj vse podere in hišo novo sezida, ker podstalo stari hiši je strohnelo in se zrušilo. Toda gospodar se je bal velikih stroškov in mnogih in dolgotrajnih poslov in si je mislil: čemu toliko truda in skrbi; za silo se bo že dalo vse tudi z manj-

šimi stroški popraviti; za-me bo vže zadostovalo; za menoj pa naj sami skrbé, da se jim hiša ne zruši. In kakor je rekel, tako je tudi storil. Kjer se je pri hišnem zidu pokazala od zunaj kaka razpoklina, jo je hitro zamazal in s tem izravnal, — če se mu je znotraj kaj tacega primerilo, se ni toliko brigal za to, češ, vsaj ljudje tega ne vidijo, ako se je streha na kako stran obesila: znamenje, da podstave več ne držijo teže, hitro je vdejal par lesov in dobro je bilo. Ali to krpanje in mazanje je trajalo le nekaj časa. Nič hudega, posebnega ni bilo, ne potresa ne povodnji, le zima je bila malo bolj ostra in hiša se je zanikernemu gospodarju do tal razrušila in le z velikim trudom si je on sam rešil življenje.

Temu gospodarju, zdi se mi (si parva licet componere magnis), so podobni tudi sedanji državniki, ki nekako enakim načinom hoté rešiti socijalno vprašanje. In če bodo na tem potu ostali pri svojih popravah, se bodo vresničile besede sv. pisma: et ruina domus illius erit magna nimis. S takimi pripomočki in sredstvi se ne reši tako važno vprašanje.

Socijalisti se niso namnožili in vkrepili toliko zaradi tega, ker delavec v obče ni imel kaj jesti, ne ravno zato, ker je gospodar ž njim kruto ravnal in mu pri plači odtrgoval, marveč zato, ker mu je njegov gospodar — liberalni kapitalizem — iz sreca iztrgal Boga!

Na delavcih, ki stojijo zarad revolucijskih uporov pred sodiščem, ni videti znamenj stradanja in zapuščenosti; nasprotno, dohodki največjih socijalnih upornikov so prav obili. Ko je nekdanj Napoleon I., takrat še mlad, vitek in

Listek.

Cerkev Jezusovega Srca v Ljubljani.

(Konec.)

Cerkev in hiša ste zidani v gostiškem zlogu, in sicer una v zlogu 13. veka s surovo opeko, ta pa po obrisih inženirja Duffe-ta. Cerkev ima križevno podobo s križnim obokom ter je znotraj 34 metrov dolga, 10 metrov široka in 17 metrov visoka, ima tedaj podolgasto ladnjo s poprečino in z mnogobarvanim svetišem. — Na levo od svetiša je žagrad, na desno pa kapela sv. Cirila in Metoda, ki je prizidana in v ktero se gre od desne strani poprečnice. Šest stopnjic gre od vnanjih tal do veže, ktere obok se opira na dva stebra. Veža je ločena od notranje cerkve s trojnimi velikimi vrati, ki imajo po dvoje duri. Pogled notranje cerkve je za slehernega obiskovalca spodbuden in dobredejen.

Nehoté človek postoji precej pod pevskim korom, ki je s hrastovim lesom lepo opažen ter se na dva stebra opira. Oko se najprvo

obrne k svetišču, ter zré k trem oknom, ki so silno lepo pisana in prav vgodno razsvetljena ter predstavljajo presveto Trojico, — našo ljubo Gospó presvetega Srca s svetim Jožefom — in razodenje Gospodovo zveličani Marjeti. Veliki altar je iz hrastovega lesa v naradni barvi in z zlatom vdelan. Ta altar ima na obeh straneh tabernakeljna po dve malani podobi v zlatu: Prvaka apostelnov ssv. Petra in Pavla, Leona in Krizostoma, in nad tabernakeljnom je prestol za podobo Jezusovega Srca, ki je 180 cm. visoka in iz kamnine prelepo narejena in bogato pozlačena, res umetno delo. — Enako lepa so druga okna, ki imajo preproženo steklo, zlasti okno na sprednjem lieu, ktero je z mnogimi lepotinami ozališano.

Enako so zvišane podobe Križevega pota, ki so v jamah v zidu tako izvrstno narejene, da kristjan in umetnik nahaja vse, česar srce potrebuje. — Okna, veliki altar in križev pot so narejeni v Majer-jevi dvorni napravi za umetnijsko v Monakovem, ktero so Njih Veličanstvo posebno pohvalili. Razun imenovanih reči je tudi še pomniti leca, ki stoji

na kamnitem stebri in je po umnem obrisu mestnega inženirja g. Wagnerja tudi iz hrastovega lesa z zlato vdela narejena. Pridišnico in okvire za križev pot je v lastnem oskrbovanju izvrstno naredil Franc Jontes, podobar v kamnu in lesu. — Stene notranje cerkve so sivkaste, le obok je pisan — predstavlja višnjevo nebo z zvezdami in omejen z obrobki, ki so izpeljani v prav umno izbranih barvah; — o čemur so Njih Veličanstvo tudi blagovolili opomniti, da tako enojno pisanje prav posebno dopada, — in ravno to je jako dobro oskrbel malar Borovsky v Ljubljani. — Notranjo cerkev lepša tudi tlak, ki je pisan in iz dunajske tovarne za lončene posodje.

Spominska ploša, kakor tudi oba kropilna kamna iz belega kamna, koroškega marmeljna so izvrstno delo kamnarskega mojstra Petra Tomana v Ljubljani.

Stenski stebri v cerkvi in mejni okrajki od zunej so iz sevniškega debelozrnatega peščenika. — Debla zgorej omenjenih stebrov so iz črnega marmeljna z Lesnega Brda pri Vrhniki. Vrhi in podstave tankih in debelih stebrov, naslon nad vežjo in oklepi za

suh general, prijahal v Pariz, klicali so občani in občanke po ulicah: občan general, dajte nam kruha. Med vsemi pa je posebno kričala in se na vse grlo drla neka zelo debela branjevka! — Občanka — odgovori jej mirno Napoleon — na kom je videti več revščine, na meni uli na vas? — Ljudstvo se je smejalo in razšlo!

Ne da se tajiti, da je brezobzirni kapitalizem zakrivil to gmotno socijalno bedo, toda gmotna ta beda bi sama ob sebi ne bila rodila socijalne revolucije, ko bi se jej ne bila pridružila beda v verskem, nabožnem obziru. Vzeli ste nam nebesa, dajte nam zanje zemljo! tako je klical „Socijaldemokrat“ mogočnejšem že leta 1865. Ta klic je prerersničen. Tu vidimo, od kod prihaja verovanje brezbožnikov. In zares! Kapitalizem, med vsemi najbolj kruti gospodar, revežu ni le jemal kruha kos za kosom, marveč vzel mu je Njega, ki revežu lajša in slajša njegovo ubožstvo, iztrgal mu je iz srea njegovega Boga. Trdi, suhi in večkrat edino s solzami osoljeni kruh ubožnikov le tedaj zadostuje, ako se je pod križem in revež se le tedaj zadovoljno in mirno vlega na trdo golo slamo, ako se njegova duša topi v večerni molitvi, v zaupanju na Boga.

Kakor hitro se pa to spremeni, pokaže tudi beseda svoje grozno lice. Beda v gmotnem in verskem obziru si vedno podajate roki. O tem pravi Schäffle: Die wirtschaftliche Persönlichkeit findet ihren Untergang, wenn sie sich vom Sitten- und Religionsgesetz abwendet und den höheren Ideen des Guten, Schönen, Wahren entfremdet. Die Zeiten des versunkenen Geschmacks, der Sitten- und Religionslosigkeit, der verrosteten Staatseinrichtungen sind nicht durch Zufall regelmässig die Zeiten des äkonomischen Ruins in der Geschichte der Menschheit gewesen.

Kapitalizem krade revežu iz ust kruh a iz srea Boga. V tem obojnem oziru mora se tudi začeti zboljševati, ako se hoče kaj zdatnega doseči. Prvo brez drugega je nemogoče. Dajte ljudem še boljše obrtniško postavo, zavarujte jim življenje, socijalne revolucije s tem ne vstavite, čem več jim bode dali, tem več bodo hoteli imeti, tem bolj bodo nenasitljivi, dokler jim vrnete Boga. A to se bode še le

tedaj zgodilo, ako se vréi socijalno življenje po načelih krščanskih, ko bodeta zopet gospod in delavec pod jednim križem skupno klečala; ko bode gospod zopet molil svojega Boga, bode tudi delavec čislal, poslušal in ljubil svojega gospodarja!

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Avstrijske dežele.

Levičarji in opozicija gosposke zbornice sošli so se v Aussee na Zgodnjem Štajarskem, da sestavijo plan za bodoče zasedanje v državnem zboru.

Hrvatje so z odličnim dejanjem nasproti madjarskemu nasilstvu po Madjarskem povsod v sršenov meh dregnili. Prav se godi Madjarjem, zakaj pa protipostavno povsod svojeglavno ravnaajo. Ako si je Hrvaška vsled pogodbe hrvaški jezik za vradni jezik pribojevala in Ogerska ga pripoznala, kaj pa potem bes moti Madjarje, da Hrvatom svoje napise vsiljujejo! Mi Hrvatom zaradi odločnosti vsemu svetu očitno pokazane in spričane čestitamo, ne tako pa madjarski listi, kateri javkajo in se repenčijo, kakor bi se jim bila, kdo zna, kaka krivica godila. „Nemzet“, glasilo madjarske vlade, ne tirja le zadostila za sramoto, ki se je po zagrebškem naskoku Ogerski zgodila, temuč odločno oestro kazem vsem tistim, ki so se rabuke vdeležili. Drugi listi, ki so manj strastni, pa mislijo, da ni dobro, da bi se Hrvatje še dalje silili madjarskih dobrot vdeleževati se. Ako nečejo z nami, pravi „Egyetertes“, naj se pa brez nas po „svoje zveličajo“, kar bo „Egyetertes-u“ vsak Slovan, posebno pa Jugoslovan rad pritrđil. Hrvatje niso nikdar Madjarov potrebovali in jih ne bodo, dokler bode stala trojedina kraljevina. In ko bi Madjari danes Hrvaško iz ogerskega sabora izbacnili, stavimo, da po vsi Hrvaški in Slavoniji „Tedeum“ zapojó in mesta razsvetlé. O brača moja, rajši danes, kakor jutri!

Iz Koševic naznanja „Ung. Post.“, da ste šli z jutranjim vlakom dve kompanij lovecev v Neusohl — jude varovat. Za večeraj so se bali nemirov, vendar pa večega nemira ni bilo, slišati je bilo samo posameznih klicev: „eljen Istocij!“

Ogersko-rumunska komisija za vravnavo mej se je podala od Sosmezó čez Ojtoc in Perdikator proti Kalabuči, kjer so bili pred dvema leti prepriji zaradi mejá. — Nemško pismo meje ne določi natanko, a turško do dobrega. — Od Kalabuče naprej so imeli po

raznih krajih postaje. Na gori Krasna so se posvetovali, kam spada ledenik Bato; občina Zagou je pri tem vdeležena. Od Krasne pojde komisija k mitnici v Bodza, kjer bode zopet posvetovanje.

Vnanje države.

Iz Vratislave, 18. avgusta. Rumunski kralj je prišel danes zvečer ob četrť na enajst. Na kolodvoru so ga sprejeli načelniki kraljevih oblasti in v gradu pa častniki posadke. V gradu je bila razpostavljena za častno stražo kompanija 10. polka.

Vprašanje ali se ima vtrđiti mesto **Bukarešt**, vznemirja sedaj duhove. Konservativna stranka je odločno zoper to; v slučaju vojske bi se mesto bombardovalo, vsa trgovina bi se zatrla. Podrobni načrti za vtrđbo še niso izdelani. — Vojaški minister je zapovedal, da naj se železnica Titu-Tirgavesti izdela skrajni čas do 1. oktobra. Poleg tega kraja, kjer je velika smodnišnica, bodo napravili velik arsenal. — Naznanila, ki dohajajo od komisije za vravnavo mej, so vsem po volji. Opozicija je prerokovala, da bode ogerska komisija prezirala pravice rumunske vlade, a sedaj rumunski delegati naznanjajo, da se komisija ozira na želje Rumunije povsod, kjer se pravice dajo dokazati.

Bivši bolgarski minister zunanjih zadev dr. K. Stojlov imenovan je za diplomatičnega agenta v Petrogradu, kamor se je že podal.

Italija ne zaupa Francoski; za to gradé na gori „Col di Tenda“ trdnjavo, ki cesto iz Francoskega v Piemont popoinoma zapira. Delavec je mnogo in vsi se jako žurijo. Do konec avgusta menijo vojašnice toliko dogotoviti, da se bodo lahko vojaki vmestili. Okoli te trdnjave nastavila bo Laška še celo kopico družih po sosednjih višavah, kamor so že povsod po 3 metre široke ceste za napeljanje potrebnih baterij narejene. Vse trdnjave bodo tako stale, da bode vsa cesta po njih križem zavarovana.

Iz Berolina, 18. avgusta. „Nordd. Allg. Ztg.“ ki velja za oficijozni list pruske vlade, se pritožuje nad tem, da so sv. Oče v konsistoriji 9. avgusta imenovali generalvikarja č. g. Sniegona v Tešinu za pomočnega škofa tistega dela škofije, ki spada pod Avstrijo. — Posvečen škof, tako toži „N. Ztg.“, je bil imenovan, a ni se poprej vprašala pruska vlada, in tako se odpravlja pogodba, ki je bila sklenjena s kraljevim odobrenjem v papeževem pismu „de salute animarum“. V tem pismu je določeno, da se spremembe smejo vršiti le z vladnim vdeleženjem, avstrijski del škofije je pa bistven del škofije Vratislavske, in po tistih

okna so iz istrijskega kamna. — Ploše podpornih stebrov in pogravitnega vrha in stolpček na sprednjem licu so iz nabrežinskega apnenca, najtrdnejega kamna, ki se moro dobiti. — Lepe vrhe in podstave stebrov in podporo pevskega kora, oklepe pri oknih in težavno dela stolpčka je naredil podobar Jontes. Rebra in pasi in sklepniki so glinasti iz lončarije Drelese-tove v Ljubljani. Streho za cerkev je postavil tesarski mojster Jerančič, za hišo pa Pust. — Streho je pokril z angleškimi raznovrstnimi ploščami škrlar Okorn. — Ključarska dela: Križ in prepletje na slemenu in železno ograjo in sicer semtertje prav raznovrstno je jako dobro in za nizko ceno naredil ključar Pilko.

K surovomu zidanju potrebno navadno in tiskano opeko je dajal g. Jelovšek na Vrhniki. Vtis, ki ga dobiva obiskovalec cerkve Jezusovega Srea in misijonske hiše, je častljiv in bo to poslopje vedno v čast mestu in deželi, in lepo znamenje pobožnosti in ljubezni do domovine v slovenskem ljudstvu. Stolp, kapela sv. Cirila in Metoda in misijonska hiša še niso dodelani, — ravno tako je še prazen prostor za altar brezmadežnega spočetja Ma-

tere Božje z nasvetovanimi podobami v zlatu. Frančišek Asizijan, Elizabeta, Rudolf in Štefan, kakor tudi za altar sv. Vincencija Pavljana (vsak na eni strani poprečnice) in v kapeli za altar sv. Cirila in Metoda.

Presvitli cesar so blagovolili pri odhodu še vprašati, ali se bo delo letos še nadaljevalo, ali bo zavolj pomanjkanja pomočkov prenehalo, in odgovor je bil pogojen, to je, ako bo društvo za zidanje cerkve pri upnikih še vero imelo, da, ako ne, pa ne in v hitrosti se ne more vselej vse tako lahko razložiti.

Sicer moramo s hvaležnostjo spoznati in izreči, da je bilo le z upanjem, zlasti gospoda stavbnega mojstra Faleschinita, Majerjeve dvorne naprave za cerkveno umetnijo v Monakovem in pa skoraj vseh družih gospodov zakladaleev in obrtnikov mogoče, delo toliko dognati, da je bila cerkev že 1. malega srpana posvečena ter se zamore služba božja v nji obhajati. Ali bo to versko-domovinsko delo še to leto končano, je na tem ležeče, ali bo kupčevalec Toenies, ki daje nabrežinski apnenec, v kratkem štiri kamne za stolp poslal ali ne. Po sedanjih skušnjah smemo pričakovati, da on, kterega napravo v Ljubljani so presvitli cesar tudi

obiskali, že iz domoljubnih nagibov edini zadržek dovršenja hiše Božje ne bo hotel biti. Se vé da, cerkvi manjka pomočkov, in pa še mnogo, pa zaupanje na Boga je bilo doslej vselej opravičeno, in to bode tudi v prihodnje vodilo društva.

Dohodkov je imelo društvo v dveh letih nekaj čez 40.000 gold. in dovršena cerkev z misijonsko hišo vred bo zahtevala 120.000 gl. Za nove dohodke je slavno c. k. denarstveno ministerstvo z razglasom 4. rožnika 1883, št. 17741 v ta namen dovolilo rečno loterijo brez davka, ki bo obsegala 2000 vrst po 40 srečk (po 25 kr.) in bo imela 2000 dobitkov. Srečkanje je tako osnovano, da ima vsaka vrsta en gotov dobitok. Bodi to početje toplo priporočeno častitim naročnikom našega lista in vsemu katoliškemu ljudstvu. Naj se ga prijazno vdeležuje kakor in kolikor mu je mogoče ali s kupovanjem srečk (najboljše celih vrst) ali s podaritvijo reči za dobitke. Sklenemo z lepim rekom na srečkah: Blagor mu, kteri pomaga k zidanju cerkve! „Blagrovani bodo, ki te zidajo.“ (Tob. 13. 6.)

Vodstvo rečne loterije je v Kravji dolini št. 11 v Ljubljani.

določbah more biti le en sam posvečen škof. Da za vse škofijo se je imenoval nov škof v škofiji Vratislavski, to je jednostranska preemba veljavnega pravnega stanja, ako tedaj rimska kurija misli, da je več ne vežejo določila imenovanega pisma, bode tudi vlada znala, kaj ji je storiti.

Španjsko. „Polit. Corr.“ javlja iz Madrida, da zarad nemirov kralj načrta zarad potovanja v Avstrijo in Nemško ni opustil. Isto tako se temu listu naznanja, da španjska vlada se dosihmal ni obračala zarad vstaje na Španjskem do Francoske zarad kakih vošil ali pritožb. Vlada francoske republike pa je iz lastnega nagiba vladi v Madrid naznanila, da je oblastim na meji strogo ukazala čuvati mejo, da se ne bode vstaja kakor koli si bodi podpirala.

Iz Madrida, 18. avgusta. Kralj je včeraj odpotoval v Valencijo. Zastran potovanja kralja na Nemško še ni bilo sklenjeno nič gotovega.

Iz Londona, 17. avgusta. Gosposka zbornica je sprejela v tretjem branji zakupniško postavo za Skotsko.

Izvirni dopisi.

Iz lhana, 17. avgusta. (O letini in toči). Niste še, gospod vrednik, od tukaj prejeli nobenega dopisa; pa upam, da bote v milem nam „Slovenec“ prepustili mali prostorček tim versticam. — Veselega Vam nimam nič sporočiti. Že v prvi polovici meseca junija zadela nas je nekoliko toča, ki sicer drugemu žitu ni mnogo škodovala; ali oklestila je precej dobro jaro rež, ktera je bila ravno takrat v najlepšem cvetji, da je bilo klasje potem gluho, in pridelka malo. Sploh pa se je letos prvega žita malo našlo in namlatilo. Iz 1 mernika posejane pšenice pridelalo se je je k večemu 4 mernike; oziroma rež in ječmen dajala sta po 5—6 mernikov. Fižolu škodovala je mnogo suša. Upali smo na boljšo jesensko žetev. Res je ajda prav lepo kazala, tudi proso je obetalo obilnega pridelka; turšica pa, ktere se pri nas primeroma malo seje, je srednja. Ali vse naše upanje vničil je včerajšnji dan. Že celi dan vlekel je precej močen veter; ob 4 popoldne pa so se jeli težki, sivi oblaki drviti po nebu sem ter tje. Okolo 5. ure postalo je zelo temno, in kmalo jelo je močno deževati. Ali pri tem ni ostalo: Začela je naletavati toča, in padala je vedno gostejše in gostejše. Toča imela je debelost lešnjikov, pa nekaj tudi orehov. Kar je nenavadno, padala je toča več ali manje skoraj celo uro, namreč od 5—6. Po nekterih njivah je ajdo popolnoma skoro v tla potokla, po drugih le deloma. Tako je tudi proso in fižolu mnogo škodovala. Turšico je sicer močno razkosala; pa vendar škode ji posebne ni naredila. Že je letos tretje leto, odkar nam ta huda šiba božja ni prizanesla; letos pa nas je že drugokrat zadela. — Obdelovanje polja toliko silno stane, in ubogi poljedelec nima kaj žeti, nima kaj v žitnice spravljati. S čem hoče delalce in davke plačevati? S čim svojo družino preživeti? Res s strahom gledamo v prihodnost. Pač čutimo živo potrebo gorečnejše klicati k Bogu: „Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!“

Iz Cerkelj na Gorenjskem, 17. avgusta. Velika nesreča zadela je včeraj naš kraj in okolico. Imeli smo tri dni zaporedoma soparno vročino, v četrtek popoldne pa se na enkrat pripodijo od severa sivi pogubonosni oblaki, silen vihar nastane, toča se vsuje. Dobila se je kakor oreh debela — in v malih trenutkih napravi neizrekljivo škodo na polji. Najbolj je poškodovana ajda, ki je sama na sebi močno

občutljiva. Kjer so bile prej lepe z belim ajdovim cvetjem pregrnjene njive in so že pridne čebelice medu iskaje prijetno šumele, se zdaj skoraj ne pozna, kaj je rastlo, belo cvetje je odbito, le goli zeleni deblički štrlijo na kviško. Najbolj trpele so vasi na gorah in na podnožji gora, spodnji del fare je bil manj zadet. Škoda je toliko bolj občutljiva, ker tukaj gospodar pridelke prve žetve večidel proda, da ima za davke in druge potrebe, jesenske pridelke pa pridrži doma sebi in družini v živž in ti pridelki so močno poškodovani. Ubogi kmetovalec!

Iz Jarenine, 11. avgusta. Lansko leto v jesenskem času se je v „Slovenec“ naznanilo da se je pričelo prenovljenje in slikanje tukajšnje farne cerkve, ter se je dovršilo marmoriranje altarjev in pozlatenje na njih postavljenih podob, kakor tudi slikanje presbiterija. V letošnji spomladi se je začelo renoviranje nadaljevati, in bo v teku tega meseca s polaganjem cerkvenega tlaka dokončano. Na oboku cerkvene ladije so naslikane častitljive podobe od Boga čudovito razsvitljenih mož stare in nove zaveze, ki so bili kakor mogočni stebri, s kterimi je podprta bila vera v pravega Boga. Ti so namreč štirje sloveči cerkveni učeniki in štirje veliki preroki. Na severni strani oboka se zagledate podobi sv. Gregorja, papeža, in sv. Avguščina, škofa; na južni strani pa podobi sv. Jeronima in Ambroža, škofa Milanskega. Za temi podobami se proti koru nahajata na eni strani naslikana preroka Izaija in Ezehiel, na drugi pa Jeremija in Daniel. Na sredini oboka cerkvene ladije med omenjenimi podobami je naslikano počastenje najsv. altarskega zakramenta, in v okrogu simbolična predstava štirih sv. evangelistov, namreč v podobi človeka in orla, levove in volove glave z odprtimi evangelijskimi bukvami. Blizo prižnice vidi se veličastna podoba sv. Urbana, patrona vinogradov, s kterimi so Slov. gorice prav bogato obdarovane; in zraven je naslikana v znožju farna cerkev z nekterimi bližnjimi hišami.

Na moški strani kora se nahaja podoba sv. Jožefa z božjim detetom v naročju, na ženski strani kora so se stare že precej poškodovane podobe nadomestile z novimi, od slavnoznanega slikarja g. Brollo z oljnatimi barvami mojstersko na platno naslikanimi podobami apostolov, pripetimi v pozlačenih okvirih. Vrh tega ste se na južni in severni strani kora napravili dve bolj majhni okni v gotiškem slogu, ki delite potrebno svetlobo, in delate lepo simetrijo. Na oboku, pod kterim se iz ladije cerkve prestopi v prezbiterij, vidi se napis, ki naznanja, v kterem letu se je zvršilo prenovljenje cerkve, in se glasi: *MarIa DeI genItrIX, pIa IanVa CoeLI sVCCVre nobIs.*

V stranski kapeli, posvečeni sv. Blažu, se na oboku zagledate dve podobi, ki predstavljate v legendi pripovedani prigodbi iz življenja tega sv. škofa, namreč, kako je ozdravil mladenča, kteremu je kost v grlu obtičala, in pa, kako je po morju korakal, ne da bi bil vtonil; častilec ajdovskih malikov pa, ki so se predrznili ga posnemati v ti hoji po vodeni cesti, se zaporedoma vtapljajo in v globočino pogrezujejo. V križevski kapeli so na oboku naslikane podobe angeljev božjih, držečih v rokah orodje, rabljeno pri britkem trpljenju odrešenikovem; in za križevim altarjem na steni naslikano je mesto Jeruzalemsko z goro Kalvarijo. Vrh tega je po vajeni spretni roki mladih umetnikov gg. Oswaldo in Egidio Beerti cela cerkva v živih barvah z arabeskami

in celó naravno narisanimi cveticami tako mojstersko in bogato olupšana, da se to odtegne vsaki natačnejši popisavi, ampak se zamore le z očmi občudovati ta krasota.

V začetku tega meseca so se od sv. Trojice v Slov. goricah od cerkvenega mizarja g. Potočnika iz hrastovega lesa v gotiškem slogu mojstersko izdelani cerkveni stoli pripeljali, in na odločene prostore postavili, in po železnici je od Judendorfa iz fabrike Walter na postajo „Pesnica“ poslan bil cerkveni tlak, ki se bo v teku tega meseca pokladal.

In tako farna cerkev, ki se je edino le po veliki darežljivosti jareninskih farmanov, navdušenih po vis. čast. gospodu dekanu Jož. Čuček-u, ki so umetnikom in delavcem iz svoje kuhinje in kleti priskrbeli potrebne hrane in pijače, zamogla celo in popolnoma od tal do stropa prenoviti, zdaj kakor slavna nevesta, vsa v novo krasoto ogrnjena in z zalimi cveticami olupšana, pričakuje veseli dan blagoslovljenja.

Iz Krškega, 17. avg. — Bodi nam srčno pozdravljen „Slovenec“! Kar smo dolgo želeli, smo dosegli, postal si — dnevnik. Le ostani čvrst, kakor si, bodi nevstrašen v boju za „vero dom in cesarja“, ter delaj neutrujeno za blagor naroda slovenskega. — To za-Te, zdaj pa še kaj o nas. Toča se je po mnogih krajih Kranjske in Štajarske letos več ali manj vsipala in delala škodo, a vse huje je bila po Hrvaškem. Kakor sem slišal iz ust nekega Hrvata, je hudo pobila vinske gorice pri sveti Ani in po drugih krajih. Nam je ta huda šiba do zdaj še prizanašala in res ne vem, kaj bi začel naš ubogi kmet, ki je že tako reven, če bi ga zadela še ta nesreča. Po vinogradih leskovške fare je lansko leto pokončala do malega ves vinski pridelek in še to, kar je ostalo, ni bilo dosti vredno. Nekteri posestniki onih vinogradov, ki nimajo družega posestva, trpijo zato veliko pomanjkanje, ker nimajo kaj prodati. Mnogo jih je med njimi, ki si še soli nimajo za kaj kupiti. Letos jim trta obeta boljšo letino in v celi krški okolici se nadjamo več in boljšega vina. Bog daj le lepo in gorko jesen! Imeli smo dlé časa sušo, vsled tega je ajda v rasti zaostala, krompir je droben, in fižola ne bomo imeli. Po sosednjih farah se je mnogo molilo, da bi Bog dal potrebnega dežja. Sv. Roka dan se je bila v Leskoveu prav obilna množica ljudi zbrala v procesiji, ki je šla k podružnici sv. Ane dežja prosit. Goreče prošnje vernega ljudstva niso bile zavržene, že zvečer nam je poslal Bog pohleven dež — zemlja se je napojila, velo grozdje okrepilo in zvenjena zelišča so oživila.

Za našo ljudsko šolo se je napravilo novo bandero, ki bo 30. t. m. slovesno blagoslovljeno. Vis. č. leskovski dekan in častni kanonik g. Polak so naprošeni, da bodo služili sv. mašo in bandero blagoslovili. Sliši se, da bodo pri maši peli peveci našega pevskega društva pod vodstvom za petje silno vnetega e. k. okrajnega sodnika g. Vencajza. To društvo je že pri večih cerkvenih slovesnostih pelo in pokazalo svojo izurjenost v petji, želeli pa je, da bi v cerkvi peli vselej kompozicije, ki so pisane v cerkvenem duhu. — Če drago, še drugokrate kaj. (Lepo prosimo. Vred.)

Na Pivki, 18. avg. (Vojaške vaje — rojstni dan presv. cesarja — vreme — letina — čebele.) Od dne 7. t. m. imamo tukaj na vajah vojake 97. pešpolka in 7. batalijona lovcev in poleg njih oddelka kanonirjev in dragonarjev, ki so ostali še od prve dobe vaj. Na-

meravano je bilo, da bi bili imeli danes skupno sv. mašo na prostem v Št. Petru za rojstni god presvitlega cesarja; toda zaradi silne burje ni bilo mogoče na prostem napraviti kapele. Zato so imeli posamezni oddelki vsak za-se duhovno opravilo v cerkvah v Savini, Št. Petru in Št. Ivanu. Obnašanje naših domačih vojakov v cerkvi je bilo izgledno in spodbudljivo za vse ljudi. — Po suhih vročih dnevih cesarjevega tedna je prišlo nekaj dežja in nastopilo je bilo hladno vreme, vzlasi noči so bile jako mrzle. Ljudje so jeli močno bolehati vsled prehlajenja, in skoraj vsak se je poprijemal za trebuh, a prešlo je brez nesreče. Vreme se je bilo spet ogrelo; v četrtek dne 16. t. m. popoldne ob 5 ravno o tem času kakor pri Ljubljani, nastane vihar s ploho. Včeraj zjutraj se vzdigne huda burja, ki otreša jablane in hruške po vrtilih, oves in proso pa po polji. — Z letino se ne bomo hvalili. Sená je bilo obilno, žita bo pa bolj po malem. Črv dela neznano škodo, po nekterih njivah in senožitih je tako podjedeno, da je vse golo kot na cesti. Tudi krompir močno objeda in če začne še kaj gnjiti, bo na Pivki lakota. Češpelj ne bo, kaže pa nekaj jabelk in hrušek, ako nam jih ne pokonča še burja in suša. Izvrstno so se nam pa obnesle čebele. Po zimi jih je sicer dosti pomrlo, a ostali panji so dobro rojili in se je zanesiti, da je vse polno. Čebelarji so veseli, le škoda, da se jih tako malo peča s čebelarstvom, za katero so naši kraji jako ugodni. Slišal sem čebelarje hvaliti se, da jim muhe več dajo, kot vsa kmetija. Poprijemajte se toraj bolje čebelarije in priporočavajte jo tudi sosedom!

Domače novice.

(Včerajšnja zabava) v čitalnici ljubljanski v spomin rojstnega dne cesarjevega se je v vsakem obziru lepo obnesla. Vrt je bil krasno okinčan z zastavami in grbi ter razsvitljen z raznobarvenimi lampijoni; v sredi je na visokem drogu plapolala cesarska zastava. Občinstva, in to odličnega, nabralo se je ponosno število. Vojaška godba je izvršila svoj del programa tako, da ji je bil ob vsaki točki buren plosk in je morala še pridati marsikaj, kar ni bilo na programu, posebno slovanskih skladb. Ravno tako ali še bolj častno je rešil pevski zbor svojo nalogo, da je bilo vse navdušeno in je z živahnim tleskanjem zahtevalo ponavljanje posameznih točk, posebno tistih, v katerih sta se slišala znana krasna glasa gg. Medena in Puciharja v samospěvu, spremljanem po zboru. To so vsi vežbani pevci, kakor njih vodja g. Valenta, in imajo močne glasove ter čista grla. Slava jim! — Sploh je bilo vse židane volje, k čemur je kolikor toliko pripomogla tudi Korošičeva kuhinja in klet ter urna postrežba. Le še zopet kmalu kako tako veselico, da bomo večkrat slišali naše vrle pevce!

(Ob bregu Ljubljance) na Prulah pri tako imenovanem Souvanovem travniku je opazil g. Trček stare lončene čepinje; radoveden, kaj bi to bilo, ogleduje si kraj bolj na drobno, in najde star denar, ki je že zelo zarujavel, pa je brž ko ne iz dobe rimskih cesarjev, potem najde še dvoje zob bisonta, konec jelenovega rogovja in nekaj orodja iz kremenca. Na tem kraju so tudi sledovi stavb na kolih. — Take stavbe na kolih so tedaj našli na dveh skrajnih koncih ljubljanskega močvirja, pri Igu in pri Ljubljani, to nam jasno kaže, da je tukaj

jezero, katero se je morda med Gradom in Golovcem odtekalo; pozneje pa se je Sava s časoma iz ljubljanskega polja umikovala, potem se je začelo jezero odtekati in Ljubljana teči po svoji sedanji strugi okoli Grada.

(Veteranov) postavilo se je včeraj 80 mož na vojaški nabor za bodočo službo pri društvu „rudečega križa“ za postrežbo ranjenih vojakov ob času vojske in šestdeset se jih je potrdilo. Nabirala jih je komisija obstoječa iz gg. štabnega višjega zdravnika, dr. Stareta, štabnega zdravnika in stotnika tukajšnjega zdravilstvenega oddelka, Tendler-ja in poročnika ravno tam Babšek-a. Stotnik v pokoju, gosp. Hübscher je začasno od zveznega voditeljstva ručega križa za poveljnika ljubljanskemu sanitarnemu oddelku „rudečega križa“ imenovan. Družega septembra se prične dotična šola. Nabor pričel se je s slavnostnim govorom gosp. štabnega zdravnika in završil z govorom poveljnika ljubljanskih veteranov, g. Mihaliča z burnim trikratnim „živio“ Njegovemu Veličanstvu.

(Nemške tribojne trakove) začele so, kakor smo že omenili, nositi naše zagrizene nemškute posebno po javnih sprehajališčih, najbolj v „Zvezdi“ ter s tem dražiti narodni svet. To je napotilo nekaj narodnjakin, da so jele kazati se s trakovi v narodnih, to je v deželnih barvah. Kakor je zadnje naravno, tako drzno je prvo, ker one barve (črno-rudečezlate) so izdajalske. Tudi klobuki se vidijo okinčani s temi barvami v raznih sestavah, n. pr. črn klobuk z rudečimi in zlatimi cveticami. Tedaj naše nemčurke se hočejo še ponášati s pruskim mišljenjem in barvami? Kaj pa Greuterjev „Pfui“, je li že popolno pozabljen?

(Toča.) Na sv. Roka dan je nemila toča klestila in zopet je bila zadeta gorenja stran. Proti 5. uri popoldne so se začeli zbirati črni oblaki, hud piš je nastal, debela toča se je usula začeni pri Bitaji, v šmartinski fari pri Kranji valil se je pogubonosni oblak čez Kranjsko polje proti Kokri in kakor pravijo, 7 ur na daljavo je toča vse poklestila, kar je dosegla, kmečki kos kruha, kakor kmetje pravijo poznejšemu pridelku na polji, je uničen, pomanjkanje in glad pred durmi. — Res hude nesreče zadevajo ubozega kmeta, po šmartinski fari je l. l. toča pobila strneno žito, no letos pa je prišla na drugi pridelek. Da se Bog usmili!

(Požar.) Včeraj popoldne je gorelo v Zalogu pri Ljubljani blizu železnične postaje. Pogorela je hiša z vsemi gospodarskimi poslopij.

Razne reči.

— V Bleđu so 18. t. m. odkrili ploščo, ki je bila v spomin navzočnosti presvitlega cesarja dne 16. julija v Malnerjevem hotelu vzdana. Svečanosti pa so zavolj nestanovitnega vremena prenesli na 26. dan avgusta.

— Napad. Vrednika nemškega, v konservativnem duhu pisanega tržaškega „Tagblatt“ so v soboto napadli lahoni in ga skoro ubili; prenešen je bil potem v bolnišnico, kjer bolan leži. Natančneje nismo še zvedeli.

— Podklošter (Arnoldstein) blizu Tribiza na Koroškem je pogorel na sv. Roka dan. Hud vihar je vlek, pogorelo je 26 poslopij, med temi tudi grad, kosarna in pošta. Tudi jedna oseba je v ognju smrt storila.

— Po Gorenje-Avstrijskem posebno okoli Welsa je bilo na Veliki Šmarni dan hudo vreme, tolkla je toča, ki je veliko škodo naredila. Več oken pri železničnih vo-

zeli je bilo poškodovanih, blizu Linea je tresčilo v hišo na samem, ki je do tal pogorela.

— V Reko priplula je domača pomorska eskadra obstoječa iz oklepne „Lissa“ in „Ferdinand Maks“ in iz topničke ladije „Albatros“. Poveljnik ji je Contre-Admiral Pauer.

Telegrami „Slovenca“.

Maribor, 20. avg. Sinoda se začne v ponedeljek, ne v torek.

Carigrad, 20. avg. Črnogorski knez prišel je sém 19. t. m. in je bil v palači „Yildizkiosk“ sprejet najprej po ministru vnanjih zadev, potem v prestolni dvorani po sultanu prav srčno pozdravljen ter je dobil veliki kordon osmanskega reda z briljanti. Potem je sultan obiskal Nikito, kateri obedva danes 20. t. m. v „Yildizkiosku“, v sredo pri ruskem poslanstvu.

Madrid, 20. avg. Govorica o sklepu špansko-nemške zveze se preklicuje. Shod španskega kralja z nemškim cesarjem bo v Homburgu pri Frankobrodu. Na Španskem je popolnem napravljen mir.

Umrlí so:

9. avgusta. Rajmund Žan, vradnikov sin, 3 dni, na Bregu št. 14, božjast.

13. avgusta. Antonija Okorn, 77 let, Karlovska predmestje št. 20. — Marija Kocmur, 19 let, postreščkova hči, opekarske ulice št. 19, tuberkuloza.

14. avg. Klementina Hirt, stotnikova hči, 20 let, Gruberjeve ulice št. 4, prisadno mrzlico.

16. avgusta. Teodor Matjan, mizarjev sin, 5½ l., dunajska cesta št. 14, božjast.

V bolnišnici:

8. avgusta. Štefan Kočar, dninar, 49 let, vnetje trebušne mreže. — Elizabeta Zalaznik, gostija, 48 let, oslabljenje.

12. avgusta. Štefan Košir, delavec, 28 let, otrp.

13. avgusta. Jožef Košir, delavec, 74 l., starost. — Marija Regar, dekla, 22 let, pljč, tuberkuloza.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 60 kr. — domača 8 gl. 30 kr. — Rž 5 gl. 45 kr. — Ječmen 4 gl. 30 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 5 gl. 80 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 3 gl. — kr.

Dunajska borza.

18. avgusta.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 70 kr.
Sreberna „ „ „ „	79 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 50 „
Ogerska zlata renta 6% „	120 „ — „
„ „ „ 4% „	88 „ 65 „
„ „ „ papirna renta 5% „	87 „ 15 „
Kreditne akcije	160 gld. 296 „ 20 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld. 111 „ 50 „
„ avstr.-ogerske banke	839 „ — „
„ Länderbanke	113 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	649 „ — „
„ državne železnice	317 „ 70 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	226 „ 60 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107 „ 40 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 120 „ 50 „
4% „ „ „ 1860	500 „ 140 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170 „ — „
„ „ „ 1864	50 „ 169 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 173 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 21 „ — „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	103 „ — „
London	119 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 65 „
Francoski napoleond.	9 „ 49½ „
Nemške marke	58 „ 35 „

Dva majhna učenca

od 9—14 let stara, se vzameta na stanovanje in hrano; na željo starišev jih podučuje gospodar, ki je skušen učitelj tudi v predmetih za ljudsko šolo. Kaj več se zvé v katoliški bukvarni. (2)